

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

інформованістю розуміється доступ до інформації, участь в обробці й передачі інформації. Від інформованості працівників залежить ефективність горизонтальних та зворотних зв'язків. Здатність членів колективу сприймати інформацію, формалізувати досвід обумовлює досягнення того чи іншого рівня креативності та мотивації праці, характеризує ступінь забезпеченості управління знаннями на підприємстві.

Вдосконалення та створення й ефективного функціонування підприємства потрібно застосовувати сучасні інструменти менеджменту і методи управління, зосередитися на цілях розвитку і порядку вдосконалення комплексної системи управління підприємством і його складовими частинами для забезпечення прийняття ефективних рішень, удосконалювати організаційну структуру підприємства; поліпшувати цифрові та технологічні системи управління підприємством для можливості швидкого доведення рішень до виконання; використовувати світовий досвід.

Забезпечення стійкого розвитку підприємства можливе за умови впровадження системних змін як у повсякденній діяльності підприємства, так і в реалізації стратегічних планів його розвитку. Практична реалізація змін відбувається через застосування методів та інструментів управління змінами, які є основою механізму управління розвитком підприємства.

Література

1. Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі: Навчальний посібник. / О. В. Данчева, Ю. М. Швалб. – К.: Лібра, 1998. – С. 197-227.
2. Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник/ А.Б. Коваленко, М.Н. Корнєв. – К.: КНУ, 2006. – С. 72-163.
3. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. / В.С. Савельєва. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.
4. Стадник В.В. Менеджмент: Підручник. Вид. 2-ге, вип., доп./ В.В. Стадник, М.А. Йохна. – К.: Академвидав, 2007. – С. 121-151.
5. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: Навчальний посібник. / Ф.І. Хміль. – К.: «Академвидав», 2004. – С. 7-257.

КАТЕГОРІЯ ПОТРЕБ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ

**Згадова Н.С., к.е.н. доцент, Ткачук Т.І., к.е.н. доцент,
Павленко Г.М., старший викладач, Згадова Н.С., к.е.н. доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Економічні потреби – одна з найпростіших та найочевидніших категорій економічної науки. У той же час ця, нібито достатньо вивчена та класифікована, вона приховує за цією простотою значну багатогранність, складні міжкатегоріальні зв'язки та суперечності. Це одна з базових, висхідних категорій економічної науки, адже потреби, їх розвиток є рушійним мотивом, спонуканням до формування та еволюції процесусу спільного виробництва, розвитку форм господарського життя людства.

Вивчення та аналіз потреб ніби просичують усі напрямки економічної науки, економічні відносини, бо вони тісно пов'язані з іншими економічними категоріями та дають можливість краще їх зрозуміти. Ця категорія займає чільне місце і в загальній економічній теорії і в мікро- та макроекономіці, зокрема, в таких темах та питаннях, як: суспільне виробництво, потреби та блага, система виробничих відносин, теорія маржиналізму, теорія попиту та пропозиції, теорії споживання, ефект заміщення, суспільні блага, соціальна політика, макроекономічні показники, тощо [1].

Необхідно зазначити, що і в таких дисциплінах, як міжнародна економіка, регіональна економіка, національна економіка також аналізується той чи інший бік потреб. Багатий

фактичний матеріал для дослідження розвитку потреб дає і курс історії економіки, а для їх трактування – історія економічної думки. Отже, потреби – це міждисциплінарна категорія, яка вивчається багатьма науками.

Особливість категорії потреби в тому, що, на відміну від інших економічних категорій, вона має не тільки об'єктивний, але й суб'єктивний характер. Це така собі об'єктивно-суб'єктивна категорія. Це відображається вже у самому визначенні потреби. Так, у світовій літературі вона визначається, як стан незадоволення, з якого людина хоче вийти. Незадоволення достатньо "розмита" річ, яку важко кількісно виміряти, і тут присутній переважно суб'єктивний бік. Задоволення чи незадоволення визначаються кожною людиною суб'єктивно, індивідуально, залежать від смаків, уподобань, темпераменту, віку, сімейного та соціального стану, стану здоров'я. Можна навіть стверджувати, що задоволення це не економічний, а фізіологічний процес [2].

Але людина не тільки фізіологічна, а й соціальна істота, яка відрізняється від тварини свідомістю. Саме тому у нашій літературі потреби визначаються, як усвідомлені запити. Відчувати незадоволення – це одне, а сформулювати на цій основі запити та стимули до їх задоволення – це ознака людини, як головної продуктивної сили.

Що ж стосується класифікації потреб, то широко відома так звана піраміда Маслоу, за якою відбувається ранжування потреб від найпростіших, базових до вищих, як от потреби у самовиразі, у творчості. Але поділ потреб на первинні та вторинні, на матеріальні та духовні є дуже хитким, умовним. Річ у тім, що межі між ними нечіткі, прозорі. Еволюція суспільства веде до переходу раніше вторинних потреб у первинні.

Тут ми спостерігаємо дію закону підвищення потреб, згідно з яким потреби зростають не тільки кількісно, але й якісно, задовольняються повніше, краще. І те, що раніше вважалося розкошами, перетворюється на первинну потребу. Окрім того, зростає питома вага вищих (духовних та соціальних) потреб, відповідно, зменшується питома вага нижчих (матеріальних) потреб при їх абсолютно більшому задоволенні [3].

Цікава трансформація відбулася і з механізмом дії закону підвищення потреб, який виражає причинно-наслідковий зв'язок між розвитком виробництва та кількісним і якісним зростанням потреб. До середини 20 століття зростання потреб було причиною, а розвиток виробництва – наслідком, відповіддю на підвищення потреб. Але внаслідок НТР та загострення конкурентної боротьби, причина та наслідок у законі помінялися місцями, тепер причина – це розвиток виробництва, а підвищення потреб – його наслідок.

Постійні наукові, технологічні відкриття часто пропонують споживачу такі нові товари, у яких не могло виникнути потреби, поки їх спершу не спожили. З іншого боку, в умовах сучасної конкуренції виробники не можуть собі дозволити чекати, поки у споживачів виникне потреба в якомусь товарі, і рефлекторно реагувати на це. Бо, поки вони відреагують, налагодять виробництво, може бути вже запізно, бо потреби достатньо мінливі, швидкоплинні, та й конкуренти можуть виявитися спритнішими. Саме тому фірми намагаються діяти на випередження, вивчаючи тенденції майбутньої зміни потреб під впливом науково-технічного прогресу, заздалегідь готуючи для цього виробничі потужності і навіть впливаючи на зміну потреб, формуючи їх, нав'язуючи їх, у тому числі через рекламу.

У зв'язку із зростанням суспільних потреб особливої уваги потребують спільні блага, які, на перший погляд, здаються безкоштовними з точки зору окремого громадянина. Але насправді блага є економічними, а не вільними, бо їх задоволення здійснюється за рахунок державного фінансування. Отже, вони не тільки колективно споживаються, але й колективно оплачуються [4].

Таким чином, потреби не тільки суб'єктивно-індивідуальна, але й об'єктивна категорія, яка задається як рівнем розвитку суспільного виробництва, так і прийнятими у суспільстві формами розподілу та споживання, рівнем розвитку науки та техніки, ступенем інтеграції країни у світове господарство.

Література

1. Економічний енциклопедичний словник [Електронний ресурс]. – URL: <http://subject.com.ua/economic/slovník/5684.html>
2. Кузьмук О.М. Споживацька поведінка як механізм ідентичності. Грани. 2015. – № 4. – С. 12–16.
3. Споживчий кошик в Україні та інших країнах: гірка правда в порівнянні [Електронний ресурс]. – URL: <http://businessua.com/produkti-harchuvannya/20499spozhivchii-koshik-vukraini-ta-inshih-krainah-girka-pravda-v-porivnyanni>
4. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посібник: У 2 кн. – 4-те вид. випр. і допов. – К.: Знання, 2014. Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – 723 с.

СЕКЦІЯ «ХОЛОДИЛЬНІ УСТАНОВКИ І КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ»

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ АКСІАЛЬНО-ПОРШНЕВОГО КОМПРЕСОРА АВТОМОБІЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА

Яковлєв Ю.О., к.т.н., доц., Семко А.С.

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

З 2017 року у всіх автомобілях, що випускаються, використовують в системах кондиціювання повітря R1234yf. Це холодоагент з низьким потенціалом глобального потепління ($GWP = 4$), який став оптимальним рішенням для заміни R134a ($GWP = 1300$).

Оскільки деякі параметри R1234yf трохи поступаються аналогічним параметрам R134a, то в даний час перед проектувальниками холодильного обладнання виникло дві задачі. Перша – розробка нової техніки, яка характеризується мінімальним енергоспоживанням, високим ступенем експлуатаційної безпеки і мінімальним негативним впливом на навколишнє середовище. Друга – необхідність провести порівняльну оцінку використання R1234yf в якості холодоагенту в системах, що працюють на R134a.

Для дослідження було обрано аксіально-поршневий компресор з циліндрами подвійної дії фірми Valeo (Японія) TM21.

В даній роботі було проведено чисельний експеримент з використанням порівнюваних холодоагентів R1234yf і R134a в якості робочого тіла в термодинамічному циклі холодильної машини. Дослідження проводилися в інтервалах температур кипіння ($-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, $0\text{ }^{\circ}\text{C}$, $+5\text{ }^{\circ}\text{C}$, $+10\text{ }^{\circ}\text{C}$,) і конденсації ($+40\text{ }^{\circ}\text{C}$, $+50\text{ }^{\circ}\text{C}$, $+60\text{ }^{\circ}\text{C}$), характерних для умов роботи транспортних систем кондиціювання повітря.

Порівняльна оцінка ефективності R1234yf і R134a проводилася за такими параметрами термодинамічного циклу: питома масова холодопродуктивність, питома об'ємна холодопродуктивність, питома адіабатна робота стиснення, питома об'ємна адіабатна робота стиснення, температура кінця адіабатного стиснення в компресорі, холодопродуктивність Q_0 , споживана потужність N_e і коефіцієнт перетворення COP.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ Стасюкова К.В.....	382
СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»	
ПРОДУКЦІЯ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ – АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Антонюк П.О., Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	383
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ Купріна Н.М.....	385
РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ЯК СТАТИСТИЧНОГО МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Ощепков О.П., Магденко С.О.....	387
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Немченко В.В., Колеснік В.І.....	388
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Тарасова О.В.....	389
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Шишлюк В.Р.....	391
ДЕЛЕГУВАННЯ - ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ Заболотна О.С. Работін Ю.Г.....	393
КАТЕГОРІЯ ПОТРЕБ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ Згадова Н.С., Ткачук Т.І., Павленко Г.М., Згадова Н.С.....	395
СЕКЦІЯ «ХОЛОДИЛЬНІ УСТАНОВКИ І КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ»	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ АКЦІАЛЬНО-ПОРШНЕВОГО КОМПРЕСОРА АВТОМОБІЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА Яковлев Ю.О., Семко А.С.....	397
ПРИНЦИПИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ КЛІМАТИЧНИХ УСТАНОВОК ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕНТОМОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ Піщанська Н.О., Подмазко О.С.....	399
СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО»	
РОЗУМІННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ У ФІЛОСОФІЇ І. КАНТА Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.....	400
МАРОДЕРСТВО: МОРАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Осадча І.А.....	401
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЕТИКИ Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	402
РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ Черкаський А.В.....	404
ОПІР СЕЛЯНСТВА СУЦІЛЬНІЙ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ОДЕСЬКОМУ ОКРУЗІ У 1930 РОЦІ Шишко О.Г.....	406
ВІЙНА В УКРАЇНІ ТА ЗАГРОЗА СВІТОВОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Черняк Г.А.....	408
СЕКЦІЯ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У КОЛІ ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ СТУДЕНТА Кананихіна О.М., Сергєєва Т.П.....	410
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ Струк Б.І.....	412
	428